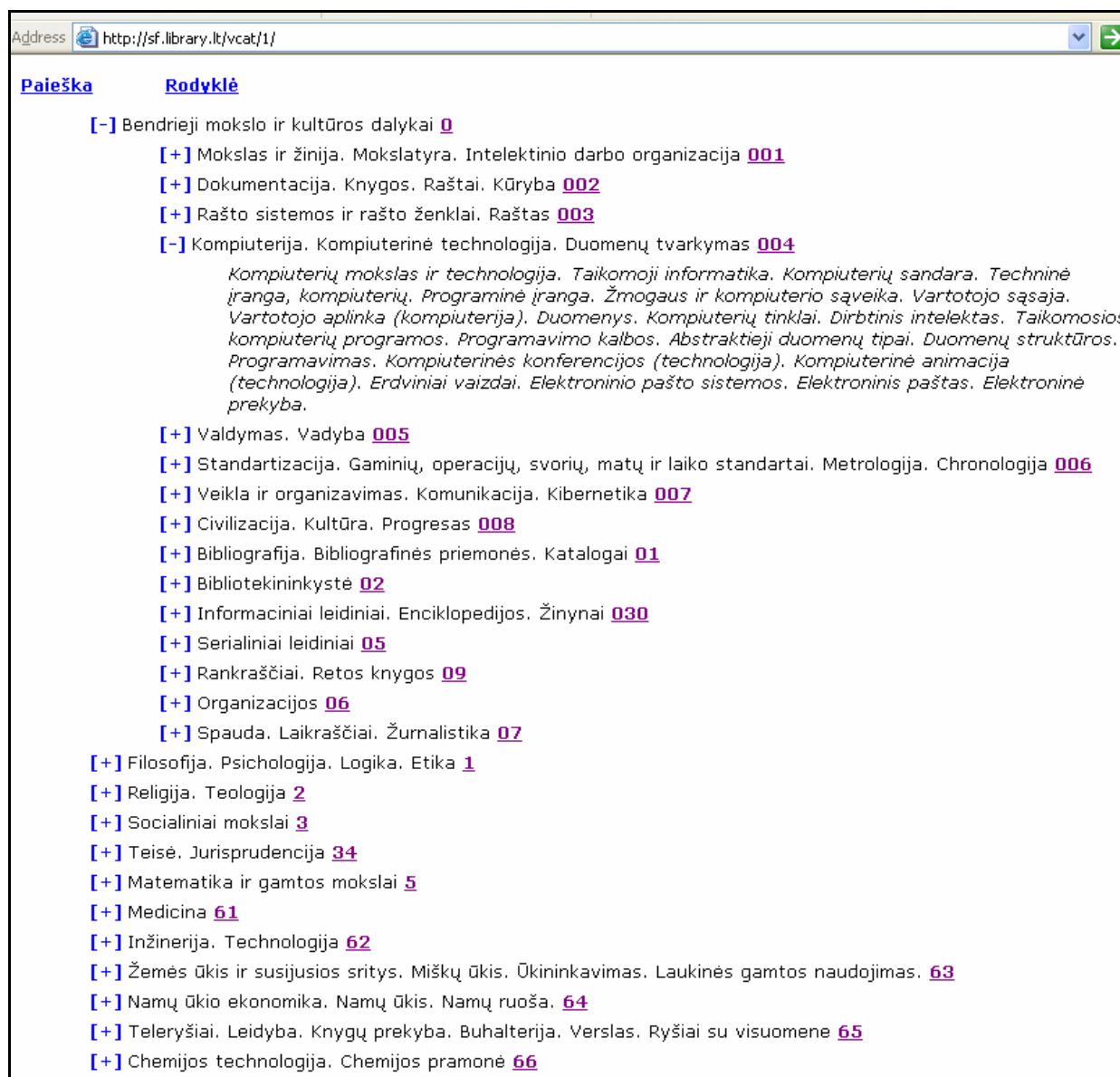

Apie Universalią dešimtainę klasifikaciją (UDK)

Universali dešimtainė klasifikacija (UDK) – tai pasaulyje žinoma ir naudojama tarptautinė, sisteminė, visas žinių sritis apėmianti bibliotekinė - bibliografinė klasifikacija. UDK indeksais reiškama leidinyje nagrinėjama tema (žr. bet kokios paieškos rezultatus bibliotekos kataloge <http://vdu.library.lt>) ir kartu suteikiama galimybė surasti visus tam tikros tematikos dokumentus.

Siūlome susipažinti su sutrumpintu UDK variantu (3 lygmenų) – UDK medžiu <http://sf.library.lt/vcat/1/>

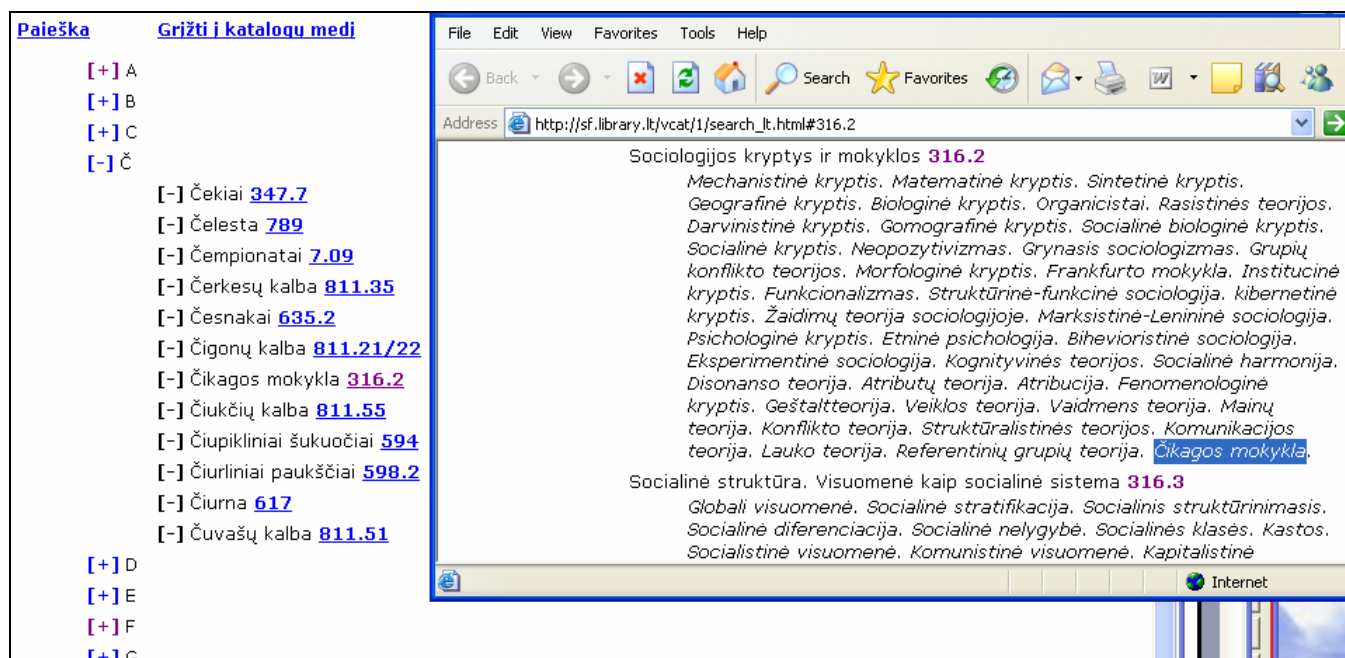
The screenshot shows a web browser window with the address bar containing <http://sf.library.lt/vcat/1/>. The page content is organized into two columns: "Paieška" (Search) and "Rodyklė" (Index). The "Rodyklė" column displays a hierarchical tree structure of the UDK classification system. The root node is "[-] Bendrieji mokslo ir kultūros dalykai 0". Underneath it, several main branches are listed, each with a "[+]" icon and a number: "Mokslas ir žinija. Mokslatyra. Intelektinio darbo organizacija 001", "Dokumentacija. Knygos. Raštai. Kūryba 002", "Rašto sistemos ir rašto ženklai. Raštas 003", and "Kompiuterija. Kompiuterinė technologija. Duomenų tvarkymas 004". The "004" branch is expanded, showing a detailed list of sub-topics such as "Kompiuterių mokslas ir technologija", "Taikomoji informatika", "Kompiuterių sandara", "Techninė įranga, kompiuterių", "Programinė įranga", "Žmogaus ir kompiuterio sąveika", "Vartotojo sąsaja", "Vartotojo aplinka (kompiuterija)", "Duomenys", "Kompiuterių tinklai", "Dirbtinis intelektas", "Taikomosios kompiuterių programos", "Programavimo kalbos", "Abstraktieji duomenų tipai", "Duomenų struktūros", "Programavimas", "Kompiuterinės konferencijos (technologija)", "Kompiuterinė animacija (technologija)", "Erdiviniai vaizdai", "Elektroninio pašto sistemos", "Elektroninis paštas", and "Elektroninė prekyba". Other branches include "Valdymas. Vadyba 005", "Standartizacija. Gaminių, operacijų, svorių, matų ir laiko standartai. Metrologija. Chronologija 006", "Veikla ir organizavimas. Komunikacija. Kibernetika 007", "Civilizacija. Kultūra. Progresas 008", "Bibliografija. Bibliografinės priemonės. Katalogai 01", "Bibliotekininkystė 02", "Informaciniai leidiniai. Enciklopedijos. Žinynai 030", "Serialiniai leidiniai 05", "Rankraščiai. Retos knygos 09", "Organizacijos 06", "Spauda. Laikraščiai. Žurnalistika 07", "Filosofija. Psichologija. Logika. Etika 1", "Religija. Teologija 2", "Socialiniai mokslai 3", "Teisė. Jurisprudencija 34", "Matematika ir gamtos mokslai 5", "Medicina 61", "Inžinerija. Technologija 62", "Žemės ūkis ir susijusios sritys. Miškų ūkis. Ūkininkavimas. Laukinės gamtos naudojimas. 63", "Namų ūkio ekonomika. Namų ūkis. Namų ruošia. 64", "Teleryšiai. Leidyba. Knygų prekyba. Buhalterija. Verslas. Ryšiai su visuomene 65", and "Chemijos technologija. Chemijos pramonė 66".

1 pav. UDK medis

UDK medyje pateikiamos pagrindinės klasifikacijos šakos. Kiekvienos šakos skirsniai išskleidžiami spustelėjus pliuso (+) ženklą. Nuosekliai skleidžiant kiekvieną šaką, galima surasti klasifikuojamo e. dokumento temą atitinkantį UDK indeksą. Tai skaičius skirsnio

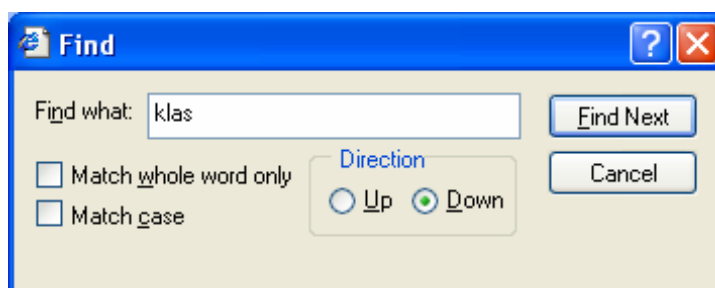
pabaigoje. Smulkausiųjų skirsnų paaiškinimuose pateikti terminai (tekstas kursyvu) parodo sąvokos apimtį ir padeda tiksliai nustatyti UDK indeksą.

Naudojantis priemonės *UDK medis* papildoma galimybe *Rodyklė*, UDK indeksą galima pasirinkti iš abėcėlinės terminų rodyklės. Spaudžiamas mygtukas *Rodyklė*. Pasirenkama abėcėlės raidė ir spustelėjus pliuso (+) ženklą išskleidžiami ta raide prasidedantys terminai. Šalia kiekvieno termino pateiktas jį atitinkantis UDK indeksas.

2 pav. Termino vartojimo srities patikslinimas

Naudojantis priemonės *UDK medis* papildoma galimybe *Paieška*, reikalingo termino galima ieškoti visame UDK klasifikacijos tekste. Tam naudojamas mygtukas *Paieška*. Klavišais *Ctrl+F* atveriamas teksto paieškos langelis (3 pav.).

3 pav. Teksto paieškos langelis

Užklauso langelyje užrašomas ieškomas tekstas, pavyzdžiui, *klas* (tai gali būti žodis, žodžių junginys ar žodžio dalis), ir spaudžiant mygtuką *Find Next* gali būti surastas reikalingas UDK klasifikacijos skyrius. Jeigu pavyko surasti pasirinktą terminą, įkelkite atitinkamą UDK indeksą į metaduomenis, jeigu ne, naudokitės *Paieška* dar kartą ir ieškokite kito termino arba UDK indeksui nustatyti naudokitės *UDK medžiu* prieš tai pasinaudoję nuoroda „Grįžti į katalogų medį“.